

พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรและนโยบายการควบคุมการดื่ม

ฉัตรสุนัน พงศ์กัญญา¹

บทคัดย่อ

สถานการณ์การดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยมีความรุนแรงมากขึ้น และมีผลกระทบต่อสังคมสถิติปี 2533 คนไทยบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์โดยเฉลี่ยเพียง 7.46 ลิตรต่อคนต่อปี ได้เพิ่มขึ้นเป็น 58.0 ลิตรต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ. 2546 การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมของการผลิตและพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรและวิเคราะห์นโยบายการควบคุมการดื่มสุรากับพฤติกรรมการดื่ม และพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยดำเนินการวิจัยจากกรณีวิเคราะห์ข้อมูลของการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผลการศึกษา พบว่า ทิศทางการผลิตและจำหน่ายสุรามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลต่อปริมาณการดื่ม ประชากรที่อายุ 15 ปีขึ้นไปที่นิยมดื่มสุรา จำแนกตามประเภทสุรา ได้แก่ เบียร์ สุราขาว และสุรากลั่น ร้อยละ 33, 32.3 และ 19.7 ตามลำดับ โดยในเขตเมืองมีการดื่มเบียร์ร้อยละ 41.7 และสุรากลั่นร้อยละ 35 ส่วนเขตชนบทมีการดื่มสุราขาวร้อยละ 40.4 และเบียร์ร้อยละ 29.2 โดยสัดส่วนของเพศหญิงมากกว่าเพศชายในช่วงอายุ 25-40 ปี สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยโดยรวมของการดื่มสุราอยู่ที่ 328.6 บาทต่อเดือน ในเขตเมืองมีค่าใช้จ่ายการดื่มที่สูงกว่าเท่าตัวเมื่อเปรียบเทียบกับเขตชนบท สัดส่วนรวมของ พฤติกรรมการดื่มไม่แตกต่างกันทั้งเขตเมืองและชนบท โดยผู้ดื่มเพศชายมีพฤติกรรมดื่มแบบประจำมากกว่าเพศหญิง 10 เท่า และดื่มมานานๆ ครั้งมากกว่าหญิง 3 เท่า ส่วนเขตชนบทผู้ดื่มมีความถี่ในการดื่มมานานๆ ครั้งสูงกว่าในเขตเมืองกว่าเท่าตัว

ส่วนนโยบายและมาตรการควบคุมการดื่มสุราของไทยมีตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย มาตรการภาษี การควบคุมการบริโภค การจำกัดพื้นที่ในการบริโภคและขาย การจำกัดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และเพื่อการลดการบริโภค แต่พฤติกรรมการดื่มและการขยับขึ้นยังพบว่ามีความสัมพันธ์กันและนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุ โดยร้อยละ 57.3 ของเพศชายที่เป็นผู้ขับขี่ดื่มสุราโดยพบในเขตเมืองสูงกว่าเขตชนบท ซึ่งชี้ถึงการประชาสัมพันธ์ การจัดทำสารคดี และสโปตรณรงค์ การเพิ่มโทษในกฎหมายและลงโทษผู้กระทำผิดโดยให้ไปทำงานสาธารณะ ทำงานบริการสังคม การเพิ่มโทษเมาสุราแล้วขับรถ การจัดตั้งศาลจราจร การบันทึกคะแนน (ตัดแต้ม) มาตรการสุ่มตรวจและตรวจระดับแอลกอฮอล์ และมาตรการต่อผู้ฝ่าฝืนซ้ำซาก ซึ่งยังต้องเร่งดำเนินการให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น

¹ ภาควิชา บริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล